

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΜΕΝΑ - Ελέγχοντας έρχεται η όρεξη... (Γιώργος Μητραλιάς)	11
---	----

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Οδηγός για τους λογιστικούς ελέγχους του χρέους στις χώρες του Νότου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή	21
Το χρέος, ένα διαρκώς αναγεννώμενο τέρας	23
Το χρέος, ένα ασήκωτο βάρος	24
Το χρέος, ένας ασύλληπτος πακτωλός	25
Το χρέος, ένα εκβιαστικό και εξουσιαστικό εργαλείο	26
Το χρέος, ένα θολό πράγμα	27
Οι λογιστικοί έλεγχοι του χρέους θα δώσουν μια πιο ξεκάθαρη εικόνα	28
Οι λογιστικοί έλεγχοι, εργαλεία κινητοποίησης και φορείς ελπίδων	30
Διασταυρούμενοι και διεθνείς λογιστικοί έλεγχοι, μια ευκαιρία να δυναμώσει η αλληλεγγύη και οι συμμαχίες Βορρά-Νότου	31
Παράδειγμα: Πολλαπλές αποτυχίες του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος	33
Παράδειγμα: Μερικές περιπτώσεις σκανδαλωδών χρεών	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Πρώτη φάση: Πολιτική κινητοποίηση συνεχώς και σε όλα τα μέτωπα	36
I Ποιος έχει τη πρωτοβουλία του λογιστικού ελέγχου;	36
1. Σημασία των κοινωνικών κινημάτων	40
2. Συνεργασία των πολιτικών δυνάμεων	40
3. Επικοινωνιακή προσπάθεια σε όλα τα μέτωπα	41
4. Η χρηματοδότηση	41
II Και ο Βορράς σε όλα αυτά;	42
Παράδειγμα: Λογιστικός έλεγχος πολιτών ενός χρέους Ισημερινού-Νορβηγίας	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Τεχνικά στοιχεία για τη πραγματοποίηση ενός λογιστικού ελέγχου του χρέους	47
I Γενική μεθοδολογία: να κάνουμε το χρέος φύλλο και φτερό προκειμένου να το ανασυνθέσουμε	47
A. Στοιχεία γενικής ανάλυσης της διαδικασίας του χρέους	47
1. Να μελετήσουμε τα πολιτικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της χώρας	48

2. Να προσδιορίσουμε την εξέλιξη των επιτοκίων	49
3. Να αναλύσουμε το ιδιωτικό χρέος	50
4. Να προσδιορίσουμε τους δράστες και να αναζητήσουμε την ημερομηνία σύναψης των συμβάσεων	52
5. Να ερευνήσουμε αν ένα μέρος του χρέους μετατράπηκε σε ομόλογα	53
Παράδειγμα: <i>Η ιδιωτικοποίηση του δημόσιου χρέους: το αφρικανικό εργαστήριο</i>	53
6. Να ανιχνεύσουμε την εξέλιξη του εσωτερικού χρέους και την ακολουθούμενη φορολογική πολιτική	55
7. Να συντάξουμε τον κατάλογο των ιδιωτικοποιήσεων	57
B. Ανάλυση των συμβάσεων	57
Γ. Εξέταση του πραγματικού προορισμού των κεφαλαίων	62
1. Ποιο είναι το αντάλλαγμα για το συναφθέν δάνειο;	62
2. Είναι «ποιοτικό» το αντάλλαγμα για το δάνειο;	63
Δ. Τα πρακτορεία εξαγωγικών πιστώσεων	65
Παράδειγμα: <i>«Η ακύρωση» των χρεών από το Βορρά: μια ανιδιοτελής χειρονομία; Μια έκθεση που επιφυλάσσει ορισμένες εκπλήξεις</i>	68
E. Ανάλυση των σημερινών δεδομένων	70
II Πώς να ξεπεράσουμε τα εμπόδια	71
A. Τα τεχνικά εμπόδια	71
B. Τα πολιτικά εμπόδια	72
Παράδειγμα: <i>Γενικός λογιστικός έλεγχος του χρέους στον Ισημερινό</i>	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Οι νομικές πτυχές του λογιστικού ελέγχου	75
I Το δικαίωμα στον λογιστικό έλεγχο	75
A. Να ορίσουμε τη νομιμότητα ή την παρανομία του εξωτερικού χρέους: ένα κυριαρχικό δικαίωμα και ένα καθήκον των δημόσιων αρχών	76
Παράδειγμα: <i>Το δικαίωμα στην επανόρθωση, αλλά όχι με οποιοσδήποτε όρους</i>	76
B. Να επιβάλουμε έναν λογιστικό έλεγχο: ένα θεμελιώδες δικαίωμα	78
1. Το δικαίωμα να μετέχουμε στις δημόσιες υποθέσεις του κράτους	78
2. Το δικαίωμα στην πληροφόρηση: ένα ανθρώπινο δικαίωμα	79
Γ. Έκταση του λογιστικού ελέγχου	81
Περιπτωσιολογική μελέτη: <i>Το χρέος της Παραγουάης προς ιδιώτες τραπεζίτες - μια περίπτωση απεχθούς χρέους</i>	82
II Νομικά στοιχεία για να εξετάσουμε μια δανειακή σύμβαση	85
1. Η φύση του δικαίου που είναι εφαρμόσιμο στις δανειακές συμβάσεις	85
2. Να εντάξουμε τη σύμβαση στην ιεραρχία των κανόνων	86
3. Παρανομία ή ανομία του χρέους;	87

A. Ποιες πτυχές της δανειακής σύμβασης θα μπορούσαν να τεθούν νομικά υπό αμφισβήτηση;	88
1. Ποιος ήταν ο χαρακτήρας των συμβαλλομένων κατά τη σύναψη του δανείου;	88
2. Μπορούν να διαπιστωθούν διαδικαστικές παρατυπίες;	89
Παράδειγμα: <i>Η χρηματοπιστική παγίδα της ανταλλαγής απαιτήσεων ή πώς τα χρέη μπορεί να γίνουν χιονοστιβάδα</i>	90
3. Μπορούμε να ανιχνεύσουμε ενστάσεις συγκατάθεσης;	92
4. Μήπως πρόκειται για απεχθές χρέος;	92
Παράδειγμα: <i>Ορισμένα προηγούμενα που καλό είναι να έχουμε κατά νου</i>	94
5. Υπάρχουν άλλες πηγές παρανομίας και ανομίας που μπορεί να εντοπιστούν στις συμβάσεις;	95
B. Να εξετάσουμε τη συμπεριφορά του πιστωτή	96
1. Η απουσία λεπτομερούς εξέτασης των δυνατοτήτων του μελλοντικού δανειολήπτη	97
Περιπτωσιολογική μελέτη: <i>Μια νομολογία νεωτεριστικού χαρακτήρα: η περίπτωση του Καμερούν ενάντια στη γερμανική εταιρία Klöckner - Η απόφαση Olmos, Αργεντινή</i>	98
2. Μια απερίσκεπτη διακινδύνευση	100
Γ. Να εξετάσουμε την ευθύνη του δανειολήπτη	100
Δ. Πρέπει να εμπνεόμαστε από έννοιες του ιδιωτικού δικαίου στην εξέταση μιας δανειακής σύμβασης;	102
E. Προϋποθέσεις και προοπτικές μιας προσφυγής στην ποινική δικαιοσύνη	104
1. Οι προϋποθέσεις	104
2. Τα μέτρα	105
3. Η διεθνής αλληλοβοήθεια	105
4. Η ανάκτηση καταχρασμένων αξιών	106
Παράρτημα: <i>Να βάλουμε τέλος στην ατιμωρησία της Παγκόσμιας Τράπεζας!</i>	106
Σημειώσεις	108

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η αποστολή και το έργο μιας Επιτροπής Λογιστικού Ελέγχου του χρέους (Maria Lucia Fattorelli)

Εισαγωγή	117
I Η εμπειρία της Auditoria Cidadã da Dívida στη Βραζιλία	119
I.1 Η μεγάλη πρόκληση: Πώς να απαλλαγούμε από τον φαύλο κύκλο της καταπίεσης του χρέους;	119
I.2 Οργάνωση των εργασιών	120

1. Για τους στόχους του ελέγχου πολιτών	121
2. Για τη στρατηγική	121
3. Για τις φάσεις της πραγματοποίησης	121
I.3 - Εργασίες της Auditoria Cidadã	122
Φύλλο πορείας του λογιστικού ελέγχου	125
A - Γενικές πτυχές	125
B - Λογιστικός έλεγχος των «πράξεων»	126
Γ - Λογιστικός έλεγχος των «γεγονότων»	127
Δ - Μεθοδολογικές πτυχές	128
II Η εμπειρία του επίσημου λογιστικού ελέγχου στον Ισημερινό	131
II. 1 – Οργάνωση των εργασιών	132
Γενικό σχέδιο λογιστικού ελέγχου	134
Βασική επιδίωξη	134
Γενικοί στόχοι	134
Έκταση του πλήρους λογιστικού ελέγχου	135
Βασικές κατευθυντήριες γραμμές δράσης	135
Δραστηριότητες που εκτελούνται από κοινού	136
Ανάγκες σε προσωπικό	136
Προθεσμία εκτέλεσης και χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων	137
Προϋπολογισμός και χρηματοδότηση	137
II.2 Τεχνικός ρόλος στην υποεπιτροπή εμπορικού χρέους της CAIC	138
II.3 Αποτελέσματα του λογιστικού ελέγχου του εξωτερικού εμπορικού χρέους του Ισημερινού: Μείωση κατά 70% του τιτλοποιημένου εξωτερικού χρέους	144
III Η εμπειρία της κοινοβουλευτικής έρευνας στη Βραζιλία: ένα βήμα προς την πραγματοποίηση λογιστικού ελέγχου του χρέους	145
IV Η ανάγκη πραγματοποίησης λογιστικού ελέγχου του χρέους των ευρωπαϊκών χωρών, και ειδικά της Ελλάδας	148

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ορισμένα νομικά ερείσματα της ακύρωσης του χρέους

(Eric Toussaint)

1. Το «απεχθές χρέος»	153
2. Η «ανωτέρα βία» και η «θεμελιώδης αλλαγή συνθηκών»	160
3. Η κατάσταση ανάγκης	161
Συμπέρασμα	161
Σημειώσεις	162

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Βιβλιογραφία, Ιστοσελίδες, Χρήσιμες διευθύνσεις	165
--	-----